

תיאור החטיבה "המרכז העולמי של המזרחי" שסימולה 006

006	קוד (סימול)
המרכז העולמי של המזרחי	שם החטיבה
1983 - 1892 תרנ"ג - תשמ"ג	תאריכים
חטיבה	רמת התיאור
סה"כ 16 מכלים, 2.72 מ' מדף	היקף כמותי
תיקי מסמכים	סוג החומר
תנועת המזרחי - המרכז העולמי	יוצר החומר
<p>תנועת המזרחי נוסדה בשנת תרס"ב (1902) בכינוס הועידה הראשונה בה השתתפו חשובי הרבנים של רוסיה ופולין. פעלה כסיעה הראשונה בהסתדרות הציונית העולמית שקמה על בסיס אידיאולוגי ולא טריטוריאלי. מקום מושבה הראשון היה בעיר לידה (ליטא), בה התגורר נשיא התנועה הראשון - הרב יצחק יעקב ריינס. בועידה השנייה בלידה בשנת תרס"ג (1903) הוחלט שהתנועה תעסוק לא רק בתחום המדיני, אלא גם תפעל בשטחי הדת, התרבות והחינוך. בעקבות החלטות ועידת פרשבורג (ברטיסלבה, סלובקיה) בשנת תרס"ד (1904) הוחלט להקים מוסדות חינוך בישראל. בשנת תרע"א (1911) פרשה מהתנועה קבוצת המיעוט שהתנגדו להחלטת הקונגרס הציוני על הקמת ועד תרבותי מרכזי. חברי קבוצה זו נמנו עם מקימי "אגודת ישראל" בתרע"ב (1912). בשנת תר"פ (1920) הוחלט להעביר את המרכז העולמי של התנועה לירושלים.</p> <p>התנועה פעלה גם בצפון אמריקה בתחומי החינוך, התרבות ושמירת השבת, ובמזרח אירופה גם בתחומי פוליטיקה וממשל (היו לתנועה נציגים בפרלמנט הפולני). בארץ ישראל פעלה התנועה בתחומי החינוך ובטיפול בהבאת וקליטת עולים דתיים, ביניהם גם ניצולי שואה.</p> <p>החומר נאסף בארכיון המרכז העולמי של המזרחי על ידי יוסף תירוש, והובא על ידי ד"ר יוסף אבנרי (שכיהן כמנהל המכון לחקר הציונות הדתית).</p>	סקירה היסטורית אדמיניסטרטיבית
<p>התכתבות (מוסדות של מדינת ישראל, שגרירויות); החלטות הועידות העולמיות; מחלקות וועדות של התנועה; המחלקה לשליחות ונוער; הועדה לעליית הנוער הדתי; ועד החינוך; שליחים; הסכמים עם קק"ל; המשמרת הצעירה (כנסים, החלטות); קטעי עיתונות.</p>	תכולה
לא צפוי גידול	המשך גידול צפוי
<p>החטיבה מסודרת בסדר כרונולוגי ולפי קבוצות תיקים: חוזרים והנחיות, פרוטוקולים, ועידות המזרחי, תקציבים וחשבונות, ידיעות, פרסומים, עיתונות, התכתבויות.</p>	שיטת אירגון החומר
רשימת תיקים ומפתח נושאים, שמות ומקומות	עזרי איתור
מתכונת ISAD-G וכללי ארכיון המכון	חוקים או כללים
	ספרות רלוונטית
<p>הסתדרות הפועל המזרחי בארץ ישראל (001) סיעת מפד"ל בכנסת (003) ההתיישבות הדתית בארץ ישראל (004) הברית העולמית של צעירי החלוץ והפועל המזרחי (007) השואה ושארית הפליטה (008) מצ"ד - מחנה הציונות הדתית (009) ההסתדרות הציונית העולמית והמזרחי (012)</p>	חטיבות קשורות

<p> המזכירות העולמית של בני עקיבא (014) המפד"ל - קטעי עיתונות (015) איגוד המושבים של הפועל המזרחי (020) הפועל המזרחי בישראל - מחלקת עליה וקליטה (021) תהל"ה - תנועת ההתנדבות הדתית לעליה (023) משרד הדתות - קטעי עיתונות (024) המזרחי והפועל המזרחי בארה"ב (025) ביז'נסקי בזק, בצלאל (PA/03) גרינברג, יעקב אהרון (PA/06) טכורש, כתריאל פישל (PA/08) </p>	
	הערות
19/12/1999	תאריך התיאור